

ODPOWIEDŹ (1100) *sb f*

-dź (293), -dz (105), -c (73), -ć (28).

Oba o jasne. ◇ -edź (32), -édź (14); -edź *OpecŻyw*, *MurzNT* (2), *Mącz* (23), *Oczko*, *też Calep* (2); -édź *KochFr* (2), *PudłFr*, *KochAp*, *SiebRozmyśl*; -edź : -édź *MurzHist* (1:1), *SarnStat* (2:8). ◇ -edź-

sg N odpowiedź (634). ◇ *G* odpowiedzi (97). ◇ *D* odpowiedzi (12). ◇ *A* odpowiedź (253) [cf *też ODPOWIEDZIEĆ inf*]. ◇ *I* odpowiedzią (24). ◇ *L* odpowiedzi (23). ◇ *pl N* odpowiedzi (7). ◇ *G* odpowiedzi (8). ◇ *D* odpowiedziām (1). ◇ *A* odpowiedzi (34). ◇ *I* odpowiedziami (4); -ami (3), - (a)mi (1). ◇ *sg a. pl G* odpowiedzi (3).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Wypowiedź (ustna lub znacznie rzadziej – pisana), zwrócona do kogoś i związana z tym, co ten krótko przedtem (w zasadzie bezpośrednio przedtem) powiedział lub napisał do autora tej wypowiedzi; responsio Mymer¹, PolAnt, Mącz, Calep, JanStat, Cn; responsum HistAl, Mącz, Modrz, Calep, Vulg, Cn; responsiva HistAl [w tym: jako nagłówek w tekstach dialogowych GlabGad i SeklKat (478)] (1001): OpecŻyw 131; Mymer¹ 13; BielŻyw 16; GlabGad A7v [3 r.], A8, A8v [2 r.], B [4 r.], Bv [2 r.] (378); krol ye⁸⁰ M. acz bil wtey rzeczi w wylnie odpowiedziecz raczil to czo prziflvcchalo sprawiedlywie kv przyacziefkicy odpowiedzi *LibLeg* 11/48v, 7/34, 10/153, 11/183v; *SeklKat* D2v, D3, D3v, D4, D4v (97); *HistAl* D4v; *Diar* 53; Cicero gdy go Metellus pytał coby miał zá oycá/ Odpowyedział mu: ZáiŃte tę odpowzedź [!] mátká twoyá bárzo trudną vczyniá. *GliczKsiqż* B8, O4; *GroicPorz* ee2, ee2v; SKromna odpowiedź vsmierza gniew *BibRadz Prov* 15/1; przyŃtęp trudny do niego/ weyźrzenie furowe/ odpráwá fmutna/ odpowiedź hárda *OrzRozm* L4, I3v; odpifálfimy ná krotce ná to iáko mogli/ ktorey odpowiedzi fpiŃek wźzemu fénatowi dawamy *BielKron* 208v, 193, 211, 217v, 296v *marg*; Perplexum responsum. Odpowiedź máyáca dwa końcá/ niewiedźieć yáko yá rozumieć. *Mącz* 304b, 191a, 213b, 305c, 410c; *GórnDworz* T8; Y rzekł do niey wftán á idźmy/ lecz nie było odpowiedzi [*non respondit*] *BudBib Iudic* 19/28, 1.*Mach* 5/38; Iáko y tu w tym żydowfkim wywodzie/ iź nieporządne iefł zágádanie/ przeto też y odpowiedź/ muŃiáá by być trudna y záwiklána *CzechRozm* 83, 2v, 18, 37v, 83v, 125v, 147; *Oczko* 29, 34; *SkarŻyw* 188 *marg*, 355, 372, 582; *NiemObr* 101; (*nagł*) Do pfczół. (–) POwiedźcie piękné pfczoły/ [...] Co was tu mimo vle do izby wegnáło? (*nagł*) Odpowiedz. (–) [...] Tobie w vcho powiémy/ czuiem tu miód w domu. *KochFr* 78; *ReszPrz* 69; *ActReg* 172; Rescriptum – Odpowiedz przezpifłanie. *Calep* 916b, 82a, 918a [2 r.]; *SkarKaz* 42b; *KlonWor* 70.*

odpowiedź do kogo [zawsze: czyja] (3): *HistAl* K2v; Odpowiedź Ezáiafzowá do sfług Krolewfkich. *BibRadz Is* 37 *arg*, *Ier* 37 *arg*.

odpowiedź od kogo (7): *LibLeg* 11 /78, 183; Thedy záfię Moizefz odnioŃ Pánu odpowiedź od ludu [*retulit ... verba populi ad Dominum*]. *BibRadz Ex* 19/8, *Hab* 2 *arg*; *BielKron* 55v, 227 *marg*; *StryjKron* 612 *marg*.

odpowiedź komu (6): *HistAl* K5; *SkarŻyw* 336 *marg*; *StryjKron* 562 *marg*, 612 *marg*; *Phil* K; Táź odpowiedz ma być wrzędowi/ kiedy co ftánowi przeciw Bogu y powfzechney wierze *WujNT* 411.

odpowiedź k czemu (1): Latwey ktemu odpowyedź ftánye fie. *GliczKsiqż* M.

odpowiedź na co [= na rodzaj wypowiedzi lub na poruszony temat (cf W charakterystycznych połączeniach); w tym: na to (37), na co (3) (zwykle w sensie 'na ten temat')] (72): *PatKaz II* 81; *GlabGad*

A7 [2 r.]; *MiechGlab* 35; *LibLeg* 10/153; *HistAl* H2v, I5; *MurzHist* G3; *Diar* 78; *DiarDop* 104, 115; *GliczKsiąż* O4, O7v; *RejZwierz* 8v *marg*; *BibRadz Am* 7 *arg*; *BielKron* [332²]v; *SarnUzn* C4v; *GrzegŚm* 41; A przeczby go Powfzednim Chlebem zwano/ łatwia ielt ná to y dwoiáka odpowiedź *KuczKat* 410; *BielSpr* 28v; *WujJud* 124; *WujJudConf* 254v, 260; Ták łobie tufząc/ iż z iedney twoiey odpowiedzi na ieden ich wywód/ będzie fie mogła y ná drugi odpowiedź náleść *CzechRozm* 13, 110v, 113v, 125v, 146, 171 (10); *SkarŻyw* 141 *marg*, [197]; *KlonFlis* D3 *marg*. Cf »na to nie masz odpowiedzi«, »da(w)ać odpowiedź«, »(u)słyszeć odpowiedź«, »odpowiedź wziąć«, »odpowiedź na poselstwo«, »odpowiedź na pytanie«.

odpowiedź o kogo [= w czyjej sprawie] (1): Odpowiedz kthorą Soboczski przyniosł od Czełzarza Tvreczskiego o Kroliá Iana Vangierskiego *LibLeg* 7/97v.

odpowiedź przez kogo [= czyja] (1): Odpowiedz na tho przez Talifrydę krolową Amazońską ták fie máiąc. *HistAl* H2v.

odpowiedź czyja [= od kogo; w tym: G sb i pron (37), pron poss (27), ai poss (21)] (85): *BierEz* G2v; *OpecŻyw* 8v, 76; *LibLeg* 7/103v, 11/10v; *RejPs* 31; *HistAl* I5, K5; *Diar* 32, 39; *BibRadz Am* 7 *arg*; *BielKron* 57v *marg*, 208v *marg*, 213 *marg*, 225 *marg*, 226 (8); *Derivare alio responsionem alicuius*, Cziyę odpowiedź ynaczy obráć *Mącz* 356d, 29c, 344c; *OrzQuin* D2; *GórnDworz* T7v, Bb6; Pánie miły odpowiedź ma niebądź dziwna bo ielt prawdziwa. *HistRzym* 44, 33, 44, 95; Słuchayże á fłuchay pilno/ czo tho máłe dzieciátko [...] máłce swoiey świętey odpowiedziało/ ták mowiąc (*marg*) Mądra odpowiedź dzyećinna. (-) *RejPos* 38v, 38, [73], 115v, 218, 253v (11); *RejZwierz* 186; *BudBib Iob* 21/34; *CzechRozm* 2, 2v [2 r.], 14, 17v, 41v (19); *SkarŻyw* 200, 207 *marg*, 336, 487, 596, 598; *StryjKron* 269, 451 *marg*, 532 *marg*, 562 *marg*; *CzechEpPORz* *4v; *ReszPrz* 68; *PudłFr* 55; *Phil* K; *LatHar* 532; *WujNT Luc* 2/47, 20/26, s. 330, *Ioann* 18 *arg*, *Rom* 11/4; o wożeniu Soli z Prus przez ziemię Dobrzyńką to ielt zawięzono/ aż do odpowiedzi Iego M. Króla Polfkiego. *SarnStat* 1122. Cf *odpowiedź do kogo*.

odpowiedź czyja [= do kogo; w tym: pron poss (2), G sb (1)] (3): iáko Moyzes Aaron y Sámuel/ wzywáli imienia świętego iego/ á flyfeli glos z obłokow łáfkáwey odpowiedzi swoiey *RejPs* 145v; *LibLeg* 11/27v; *RejPos* 209.

Ze zdaniem dopełnieniowym [zawsze: iż] (3): Pytałby nie kto wąpiąc co za lud tham pierwey miefzkał. Na to [...] łacna ielt odpowiedz. Iż na ten czas [...] miefzkali tham Gothowie *MiechGlab* 35; *GrzegŚm* 42; *WujJudConf* 260.

W charakterystycznych połączeniach: czysta odpowiedź, dalsza, (nie)dostateczna (3), filozofska, gotowa, harda (2), ista, konieczna, krótka (2), łacna (3), łagodna, łaskawa (5), łatw(i)a (3), mała, mądra (4), mężna, nabożna, niepewna, nierychła, nowa, okrutna, oratorska, pamięci godna, pisana, porządna, prędká, przeszła, przyjacielska (2), przyjemna, skromna, słuszna (6), sroga (2), stateczna, subtylna, surowa, śmiała, trafna, trefna, układna, uważna, wątpliwa, wdzięczna, węzłowata (2), zawięzana, zufała; przedłużenie odpowiedzi, spisek; odpowiedź na każdy artykuł, na listy, na namowy, na obiekta, na powieść, na słowa (3), na upominanie, na witanie, na wywód(y) (2), na zagadanie (2), na zapowiedź; odpowiedź na [= na temat] każdą rzecz, na wszystkie rzeczy; być wdzięczen odpowiedzi; [jakiej] odpowiedzi się spodziewać; z odpowiedzi ubaczyć, wyrozumieć, dziwować się odpowiedzi, sprzeciwiać się

(2); *odpowieź chwalić, inaczej obracać, odnieść [komu], odrzucić, powiedzieć, przyjmować, przynieść, skazać, słać, wynaleźć, zrozumieć; na odpowieź namawiać się, skwapiać się; wdawać się w odpowieź; dziękować za odpowieź; odpowięzią dowodzić, zdumieć się* (3); *wątpliwym być w odpowięzi*.

Frazy: »na to nie masz odpowięzi; pytanie odpowięzi nie ma« (1;1): Pytał się go ieden o marnych rzeczach ale on milczał, y rzekł iemu czemu milczyłsz, on rzekł, takie pytanie odpowięzi niema. *BielŻyw* 68; *GórnDworz* L17.

»odpowieź się (z)stanie« (2): *WYelka á trudna o tey rzeczy yełt tá queſtia/ ná ktorą odpowiędź áby się sftála/ nye rozumiem s kąd bych yą záczać myał. GliczKsiąż* O4, M.

Zwroty: »nie być odpowięzi godny; odpowięzi niegodny« [szyk zmienny] (4;2): *Zdádzą się iey twe słowá być ſzkodne/ Przeto nie ſą odpowięzi godne* *BielKom* F3v; *OrzQuin* D2, F2v; *Toć ſzczere potwarze wálze y odpowięzi niegodne. WujJud* 243v, 158v, 246v.

»czekać (a. doczekać, a. oczekiwać) odpowięzi« [szyk zmienny] (9): *Pilát ſpytał Iezufa/ tzo iełt práwda/ a nie doczekawłſy odpowięzi/ [...] wftál* *OpecŻyw* 120, 8v; *LibLeg* 11/78; *BibRadz Hab* 2 arg; *GórnDworz* P8v; *pytaſzli/ czekayże teź odpowięzi* *CzechRozm* 61v; *SkarŻyw* 487, 598; *PaprUp* K4.

»da(wa)ć odpowięź; odpowięź dana; dawanie odpowięzi« [w tym: *komu* (72), *na co* (18), *przez kogo* (6), *od kogo* (3), *czego* (1), *ze zdaniem dopełnieniowym* (20), *z przytoczeniem* (18), *z połączeniem przytoczenia ze zdaniem dopełnieniowym* (6), *z przytoczeniem w mowie zależnej* (1)] = *respondere PolAnt, Mącz; respondere sermonem, responsum dare a. proferre Vulg; dicere, loqui, respondere et loquh respondere verbum PolAnt; responsum reddere Mącz* [szyk zmienny] (110;12;1): *BierEz* F3v; *Odpowiecz daną Soboczskiemv pylnye przeczithay* *LibLeg* 7/104v, 7/34, 10/71v, 153, 11/27, 137; *iełtem podobien ku głuchowi rzkomo nieſlyłſąc wyliczánych złóci ſwoich/ á iákoby niemy nieſmieiąc dáć żadney odpowięzi przed ſtráchem. RejPs* 57v; *ComCrac* 11, 12; *MurzHist* P2; *LibMal* 1554/187v; *Dana odpowięź od panow przez pana Kanclerza in eum sensum [...]: Co się dotyczy ſpisku, na któryście się WM z IchM pany zgodzili [...]* *Diar* 43, 22, 30, 31, 32 [2 r.], 36 (13); *DiarDop* 104, 118; *Odpowiedz tego káždy dáć moźe* *GliczKsiąż* M4; *KrowObr* 214, 236v; *Leop* 2.Reg 24/13, *Eccli* 5/13, *Ioann* 1/22, 19/9; *RejZwierz* 30v; *Ale Iezus dawłzy odpowięź rzekł [...]* *BibRadz Ioann* 7/21, 1.Reg 11/9, 3.Reg 12/5, 6, 7, I 281a marg (11); *gdy proſił krolá áby zá łáfką iego moźł widzyeć złote runo. Krol mu dáł odpowięź/ iegli tego dokaźe iżby moźł vkroćić Woły Wulkanowe* *BielKron* 54v, 54v, 67v, 81, 97v, 104 (28); *Perplexe respondere, Dáć odpowięź ktorą moźe rozmáycie rozumieć. Mącz* 304b, 122c, 284c, 410b, 419d, 433d; *BielSat* I4v; *Ci dwá/ ná takie ſłowá niedáli mu żadney odpowięzi* *GórnDworz* T2, Q5v, T8; *HistRzym* 99; *RejPos* 9v, 191v, [226]v, 231v, 251, 300v, 324; *BielSpr* 44v; *wy co mi rádzićie/ iáką odpowiedz mam dáć ludowi temu* *BudBib* 2.Par 10/9, 2.Par 10/7, 10, 13; *StryjWjaz* B4; *SkarŻyw* 179, 511, 576; *StryjKron* 51, 612, 616, 652; *CzechEpPorz* *2, *2v; *ReszPrz* 51, 68; *BielSjem* 14; *ArtKanc* A8v; *GórnRozm* G; *ActReg* 12, 32, 58, 105; *Phil* E, F; *LatHar* 733; *Ktoźeś iełt/ żebychmy dáli odpowięź tym ktorzy nas połáli?* *WujNT Ioann* 1/22, *Ioann* 19/9; *SarnStat* 322; *SiebRozmyśl* F3.

~ *W charakterystycznych połączeniach: dáć odpowięź jednym sercem, krotkimi słowy, z mądrością, podle [czyje]j myſli, pysznie; dáć tak(ow)ą odpowięź* (11), *tę (ta odpowięź dana)* (8); *dáć odpowięź*

przez listy, przez posły; nie dać (żadnej) odpowiedzi (nie dana żadna odpowiedź) (10), nie umieć (nie chcieć, nie móc, nie śmieć) dać żadnej odpowiedzi (5); dać odpowiedź rzeknąc, dawszy (dając) odpowiedź rzecz (4).

[Cf też **b.** »odpowiedź dać« *Mącz* 419b; cf też ODPOWIEDZIEĆ »odpowiedzieć dać«.] ~

»mieć odpowiedź« [w tym: od kogo (4), z połączeniem przytoczenia ze zdaniem dopełnieniowym (1)] [szyb zmienny] (6): Abram poßfel woyewodj wołoskiego gdj tho poßfelstwo powiedział chciał miecz odemnie na kozdj articul odpowiedz *LibLeg* 10/153, 7/34, 10/155, 11/151v; *Diar* 38; *SkarŻyw* 319.

»odpowiedź (u)czynić« [w tym: do kogo (1), komu (1), przez kogo (1), z przytoczeniem (3), z połączeniem przytoczenia ze zdaniem dopełnieniowym (1)] (9): On na to prędką odpowiedź vczynił rzeknąc/ Ifciemci ich iá za fałsz [...] niemiał *MurzHist* G3; *Diar* 39; kákwáwą proßbę z vpominámem do nich [elektorów] vczynił/ áby Krolowi wybránemu/ rády wierney y pomocy fwey chćiwie vžyczáli. Krol też odpowiedź vftnie vczynił *BielKron* 330v; *GórnDworz* Q5v; *RejPos* [73], 115v, 218; *CzechRozm* 125v; *SkarŻyw* 131.

»(u)słyszeć odpowiedź; słuchać odpowiedzi« [w tym: od kogo (2), na co (1)] [szyb zmienny] (15;3): Przez dzień y przez noc będę wołał bez odpoczynku moy pánie/ á fnadz nie vflyßę kákwáwey odpowiedzi twoiey. *RejPs* 31; *KrowObr* 219v; *BielKron* 226; *GórnDworz* P8v; *HistRzym* 33, 44, 93v, 95; *RejPos* 68, 253v; *RejZwierc* 90v, 260; rad ná to odpowiedzi twoiey słuchać będę. *CzechRozm* 41v, 59, 61v, 121v, 159v; *WujNT* 330.

»odpowiedź wziąć, nosić, odnieść, przyjąć« [w tym: od kogo (6), na co (6), ze zdaniem dopełnieniowym (2), z przytoczeniem (1), z połączeniem przytoczenia ze zdaniem dopełnieniowym (1)] = *responsum accipere* *Vulg* [szyk zmienny] (11:1:1:1): Iako poßlowie od Dariufa przynießli lißt Alexandrowi/ á co zá odpowiedz wzięli *HistAl* F5v; *Leop* 3.*Esdr* 6/6; gdy w poßelstwie ieżdżił do Grekow Antenor/ iáko go ważyli/ álbo iáką odpowiedź od nich noßił *BielKron* 59v, 73, 217, 311v, 361v, 393, 402v; *RejPos* 209; *StryjWjaz* Cv; ná co táką ode mnie przyimi odpowiedź: Naprzod [...] *CzechRozm* 137; iż też ia [...] wątpliwoßci fwe przed tobą będę mogł przełożyć: y od ciebie ná nie odpowiedź odnießć. *CzechRozm* 205, 146.

»wziąć na odpowiedź; wziąć przedłużenie czasu odpowiedzi« (2;1): Sáfkie Kfiążę/ wzięwßzy sobie przedłużenie czáfu odpowiedzi/ ták odpowiedział *BielKron* [211]; gdy ie thedy pozwano przed Kfiążę/ wzięli sobie do dwu mießiácu ná odpowiedź *BielKron* [211]v, 134v.

»zamilczeć odpowiedzi« = *nie odpowiedzieć* (1): óciec zámilczawßzy odpowiedzi/ grozić iey bićiem począł. *SkarŻyw* 151.

»żądać, pytać, domagający się odpowiedzi« [w tym: od kogo (2), w czym (1)] [szyk zmienny] (3:1:3): powiedz coć się widzi/ Żadam w tym twey odpowiedzi *BierEz* G2v; *RejZwierc* 28v; *BielKron* 199; *CzechRozm* 171; *CzechEp kt*, [1]; Závždy gotowymi będąc ku doßyć vczynieniu káždemu domagájącemu ßię od was odpowiedzi [poscenti vos rationem] *WujNT* 1.*Petr* 3/15.

Wyrażenia: »odpowiedź na poselstwo (a. posły), naprzeciw poselstwa« [w tym: przez kogo (4)] (9:1): gdziem tam bil wzdziecznim od v K m. poßlem, ktorey sprawi a fnacz y odpowiedzi naprzeczyw poßelstww [...] v.k.m. poßsilam. *LibLeg* 11/9v, 9/49v, 11/10v, 151v, 163, 169 (9); Tą odpowiedzią

ná pofelstwo fwoie obrázeni Xiążętá [...] pirwey ná Olechá niż ná Połowce woynę podniefli *StryjKron* 195.

»odpowiedź na pytanie, ku pytaniu« (2:1): (*nagł*) Odpowiedzi ku pytaniu. (-) Czo iest słowo, rzekł [*Solon*], obraz wczinkow. Czim sie podwierdza słowo, mowi, milczeniem *BielŻyw* 7; Odpowiedź ná pytanie Pháryzeufzow/ o nawiętszym przykazaniu. *WujNT przedm* 39, *przedm* 39.

Szeregi: »ani odpowiedź, ani obmowka« (1): ani odpowiedzi ani obmowki żadnej nigdy wedle Pisma na obiektá nasze nigdy [*panowie rady*] nie dawszy, prosto cisnąć gwałtem, [...] abyśmy milczeli *DiarDop* 104.

»obrona i odpowiedź« (1): Pośluznym y poddánym małz być zwierzchności [...]. Pámiętaiąc zázwdy ná onę obronę y odpowiedź Apóstolšká/ którą też czynili przeciw takowyże zwierzchności *CzechRozm* 251v.

»odpowiedź a odprawa« (1): Czo sye doticze o wípomozenie [...] mam za tho ze miał dořtateczhá odpowiedz a odprawę wwylnye od K y: M *LibLeg* 10/155.

»odpowiedź i pytanie« (1): Do rády nie chodził iedno ślál przez pośly odpowiedzi y pytania *BielKron* 103v.

»słowa a odpowiedź« (1): A przeto ty słowá á the odpowiedź thych zwolennikow wiernych Páńfkich tu łobie ná pámięć napirwey przywozdyemy *RejPos* 299.

»odpowiedź i sprawa« (1): rzeczy tey wřzytkiey dobrze [się] przypátrzywřzy/ [...] dam W.M. řwemu M.P. krotká y odpowiedz y řpráwę. *CzechEpPORz* *2v.

W przen (3) : Responsiones omnes uno verbo eripit, Wřziřtki odpowiedzi yednym słowem zágradza/ záwięzuyę. *Mącz* 346c; Zdrowa to záprawdę odpowiedź/ á mądrego wřtawce praw godna. *ModrzBaz* 77.

Wyrażenie: »nie mający w ustach odpowiedzi« = *nie mogący odpowiedzieć* (1): I śtałem sie iáko człowiek głuchy, á niemájący w wřtach fwoich odpowiedzi [*non habens in ore suo redargutiones*]. *Leop Ps* 37/15.

Przen (10) :

Zwroty: »[z czego] mieć odpowiedź« (1): nieomylnie w śluznych rzeczach zázwdy będziemy wyślucháni [*przez Boga*]: A w nie śluznych zázwdy s piřmá świętego muřimy mieć śluzną odpowiedź fwoię. *RejPos* 161.

»[przez kogo] uczynić odpowiedź [komu]« (1): Iż iesli człowiek [...] położy omylne myřli w řercu fwoim/ [...] á poydzye do Proroká rádzić sie w onych omyřkach fwoich/ Ia Pan nie przez Proroká/ ále řam przez się wczynię odpowiedź iemu/ ták iż go wyniřczę s pořzodku ludu moiego. *RejPos* 205v.

a) *O mistycznym kontakcie człowieka z Bogiem* (6) :

odpowiedź na co (3): bário bych rad ślyřłá/ co dařz zá odpowiedz ná to wołanie náře *RejPs* 126v. Cf »odpowiedź na prořby«.

Zwroty: »odpowiedź da(wa)ć« [*szyk zmienny*] (2): *RejPs* 126v; Człowiek řwe řerce řpráwia / pan odpowiedź dawa *BielKom* C.

»dać odpowiedź prořbam; odpowiedź na prořby« = *wysłuchać prořb* (1;2): NAkłoń miły pánie řářkáwe wřly twoie [...] á day řářkáwą odpowiedz prořbam moiem *RejPs* 127, 39, 88.

Wyrażenie: »Pańska odpowiedź« (1): wyrwi mię od tych którzy mię obtoczyli. (*marg*) Pánfka przelstrogá y odpowiedź. (–) Opátrzę cię rozumem/ y náukę damci ná tey drodze/ którą fię vdałz *LatHar* 161.

b) O odpieraniu pokus szatana (2) :

Zwrot »odpowiedź da(wa)ć« [*w tym: na co (1)*] [*szyk zmienny*] (2): chociaiy nam Pan náłz náukę zołtháwić raczył/ iáko mu mamy dáwać odpowiedź ná thy chytre á obłudne obietnice iego *RejPos* 239v, [73].

a. Na własne pytanie (4) : Czemu fię Mfzą brzydziemy/ Odpowiedz. *KrowObr* 188v [*idem*] Rrv; Subiectio, [...] Odpowiedź gdy my łámi ná łwe pytanie łobie odpowiadamy. *Mqcz* 163a.

odpowiedź na co (1): Izali iednorodny Syn Boży [...] tego chciał/ cofię złtác niemogło [...]? Ná to/ tá iełt odpowiedz. *SkarŻyw* 497.

b. Bez poprzedzającej wypowiedzi rozmówcy (odgadując myśli lub reagując na działanie) (4) :

odpowiedź czyja (1): iáko y Herod przy męcę [!] Pánfkiey cudow od Páná prágnał/ [...] odpowiedzi żadney Pánfkiey nie był godźien. *SkarKaz* 419b.

Zwroty: »[*na co*] odpowiedź dáć« [*szyk zmienny*] (2): Non modo facta sed etiam dicta omnia praestantia nobis sunt, Nie tylko ná vczynki ále też ná kázde naymnieyfe słowo mułimy odpowieć dáć. *Mqcz* 419b; iz łam w łobie łzemrał on człowiek [...] / á Pan wnet okázác to raczył/ iz on wie y pomyłlenie łercá kázdego. [...] Simonie wiemci ia co ty myłliłz/ áleć dam ná to łłufzną odpowiedź *RejPos* [310]v.

»odpowiedź [*na co*] uczynić« (1): Nápoione łá łercá ich kázdey łprofney złołci [...]. Nie táyneć to łá mnie rzeczy [...] / Ale załz łłufzną odpowiedź ná to vczynić mam *LubPs* gg5v.

c. Wypowiedź polemiczna w związku z czyjąś poprzednią wypowiedzią nie skierowaną do wypowiadającego się, lecz do nieokreślonych odbiorców (52) : *KrowObr* A2; *CzechEp* 277 *marg* [2 r.]; poczęli fię [*niektórzy*] miedzy łobą pytać/ dla czego łynod Niceńki/ ták krotkie wyznánie vczynił o duchu ł. Ná co Grzegorz Názyáńki odpowída/ iz [...]. Ale tá odpowiedź nie włáfná/ áni pyzyłtoyna [!] iełt. *NiemObr* 133; (*marg*) Zárzutá Heretycka przeciw dołyc vccynieniu [!]. (–) [...] (*marg*) Odpowiedź. (–) *WysKaz* 25.

odpowiedź z czego (3): Naprzód łtych to błędów pięcioro kacerłtwo vłyłzemy i tudźielz ná nie łpíłma ł krotką odpowiedź poimięm *MurzNT* 91; *CzechRozm* 115v; *CzechEp* 31.

odpowiedź komu (1): Ale iz [...] wiele łie niemiernych ludzi [...] náyduie/ ktorzy mieyłcem tym s tey Ewányeliey łwíętey niemierność łwá pokriwác á bronić iey zwykli/ [...] mowiąc: Dla tegoć Pan Kryłtus wodę w wino przemienił [...] / áby tym łepiey piyác wefeli byli (*marg*) Odpowiedź pijánicom/ złe piłmá vżywáiącym. (–) *RejPosWstaw* 44.

odpowiedź na co [= na rodzaj wypowiedzi] (19): Na pirwłze wykrety [!] ich [*gwałtowników testamentu bożego*] odpowiedz. *SeklWyzn* E, Ev; *MurzNT* 91; Odpowiedź ná żydowski przednieyłzy wywod. *CzechRozm* 70 *marg*, 115v; *SkarJedn* 233, D3; Pierwłze kłiążki Odpowiedzi [...] ná Wędzidło X.K.P. [= *księdza kanonika Powodowskiego*] *CzechEp* 4 *żp*, 15 *marg*, 57, 95, 104 *żp*, 261 *marg* (9); *LatHar* 253 *marg*, odpowiedź porywcza ich [*ministrów*] ná Kátolickie o zborach Krákwłkich

nápominánie nie dawno wydána/ nieraz to powtarzáiąc wyświadcza. *PowodPr* 37. Cf »odpowiedź usłyszeć«.

odpowiedź na co [= *na poruszony temat; w tym: na to (6), na co*] (13): *MurzNT* 93v; *SarnUzn* E6 marg; ácz to tym niektorzy obmowić chcą/ że [św. Paweł] nie złorzeczył/ ále to co go potym zá to potkác od BOgá miáło opowiedział: [...] wżákże lie mnie nie zda łufzna być tá odpowiedź/ ná ten Páwłow połtępek. *CzechRozm* 243v, 81 marg; A ná to co záádią [!] Heretykowie mowiąc: iż ten Arryus/ Diofcorus/ Neftoryus/ fteyże łukcefeye fzi [...]: táka iest odpowiedz. *SkarJedn* 51; *CzechEp* 31 [2 r.], 47 marg, 57, 339, 405; *WujNT* 386. Cf »odpowiedź dać«.

odpowiedź o czym (1): To náłzá profita odpowiedź o fynoſtwie páná Chriřtułowym *NiemObr* 97.

odpowiedź czyja [w tym: *pron poss* (7), *G sb i pron* (3)] (10): Náprzećiwko náuce fáłfzywey/ y wierze nowey/ ktorey vtzy w kořcielech fwoich Papieřz Rzymłki/ á ktorey odpowiedziá fwoią broní Iędrzey Biřkup Krákwłki. *KrowObr* D, kt, C4; *WujJud* 217v; *CzechEp* 95, 339, 405; *NiemObr* 97; czytay Wyznánie Miniřtrow Mansfeldłkich: odpowiedź Bákálarzow Wittemberłkich. *ReszPrz* 61; *PowodPr* 37.

W charakterystycznych połączeniach: odpowiedź gruntowna, krotka (5), *łatwia, niewłasna, obfita, porządna, prosta, przystojna, stateczna; odpowiedź z ojców, z Pisma Św., z słowa bożego; odpowiedź na* [czyj(q, -e)] *argument, artykuły, błędy, dumę, głożę, kalumniją, mniemanie, napominanie, świadectwa, wykręty* (2), *wymowki, wywod(y)* (3); *odpowiedź na* [= *na temat*] *nowokrczeństwo, na postępek Pawłow, na przykłady przywiedzione, na* [którą] *rzecz* (2), *na świadectwa Starego Przymierza, na trzy instancyje* (2).

Zwroty: »odpowiedź dać; odpowiedź się daje« [w tym: *na co* (3), *komu* (2), *czemu = na co* (1)] [szyk zmienny] (3;1): A ci ktorzy tho rozumieią o odchlániaich/ gđziebi dźiatki po śmierci zořtawác miáły/ nie godni łá ábychmy im ná to iáką odpowiedź dáć mieli. *BibRadz* II 108a marg, *SarnUzn* E5v; *RejPosWstaw* 44; ábych [...] odpowiedź dał [ut... responderemus] gánieniu onych/ ktorzi to chcą przemoc/ áby náuk wżyřtkich zgołá nizacź niemiano *ModrzBaz* 9v.

»odpowiedź mieć« [w tym: *od kogo* (1), *za kogo* (1)] [szyk zmienny] (2): *KrowObr* 236v; Y łam X.K. by fię w tym poczuł/ máiąc iuż w tych krotkich łłowách/ zá mię odpowiedź. *CzechEp* 228.

»odpowiedź usłyszeć [na co]« (1): czymby záraz odpowiedź włyřzał X.K. ná fwą obłędliwą dumę y głożę nie Chriřtyáńłką *CzechEp* 248.

Wyrażenie: »odpowiedzi (nie)godny« [szyk 1:1] (2): Infze łłowá ktorych tu X.K. wżywa/ [...] dla ich nirkczemnořci opufzczám: gđyż y odpowiedzi niegodne być baczę. *CzechEp* 162; wżákoź kto z rozłádkiem ich [papieskich pochlebników] piłmá czyta/ obaczy łnádnie/ iż fwymi árgumenty godnieyřzy łmiechu niź odpowiedzi *NiemObr* 40.

Szereg: »odpowiedź albo apoloija« [szyk 1:1] (2): á tho cořcie dáli ná łpiřku odpowiedź/ áłbo Apologiá/ wżákeźmy powiedzieli/ że iuż łwami okołó wiáry więcey fwarow niehcem mieć *BielKron* 208v; *WujJudConf* 14.

W przen (1) : Iako Biřkup Krakowłki [...] wycinował piłmo łwięte w fwoiey odpowiedzi łmrodliwey y nietzyřtey. *KrowObr* C4.

d. *Błyskotliwa replika, riposta (19)* : że [...] takiego prokuratorá nie widzieli/ ktoryby ku obronie fwyi rzeczy/ tak prętkié a dobre odpowiedzi pogotowiu miał *MurzHist* T2; Bárzy do odpowiedzi/ bárzy do buławy *RejZwierz* 87v; Iáko Doktor Roizius Iłzpan człowiek y bárzo vczony/ y ná odpowiedź dziwnie fkory/ Iákubellufewi Medikowi powiedział *GórnDworz* Q, M5v, N7v, Q3; *BielSpr* 43v; *KochAp* 11.

odpowiedź na co (1): Záltanie thu ná wšytko odpowiedź gotową *PaprPan* R2v.

W charakterystycznych połączeniach: *dobra odpowiedź, gotowa (2), niespodziewana, prędka (4), słuszna (3), świeża, trafna, trefna; barzy do odpowiedzi; na odpowiedź skory (2)*.

Zwrory: »da(wa)ć odpowiedź« (4): *RejZwierz* 67, 71; Powiem y tobie o nim thák Arištotele/ Iże nie wiele myśląc dać odpowiedź śmieie *PaprPan* Q3, Z2v.

»(z)naleźć, wziąć, zastać odpowiedź« [szyk zmienny] (4:2:1): Rułzże iedno czym raczyłz/ Woiewody tego. Naydzyełz świeżą odpowiedź/ co iełt przyłtoynego *RejZwierz* 53, 80v, 84, 104v; Y Chorebus nie zdoła Stárościney głowie/ Weźmie prętką odpowiedź tu w káżdzyuchnym łowie *PaprPan* R4v, M3, R2v.

e. *Przepowiednia, wyrocznia; obietnica boska (nie tylko w odpowiedzi na pytanie); oraculum Vulg, Cn; responsio, responsum HistAl; effata, fatum Cn (68)* : *HistAl* A2v, B6; gdy żądał odpowiedzi w kościele Dyany o swoiey fortunney łpráwie/ rádziłá mu ná zachod łońcá iechác *BielKron* 61; Gdy w siedm lat przeyzrzał, wšyfcy łię zdumieli, Coby znáczyło, z Wiełczkow zrozumieli Odpowiedz táką: w rychle páńłtwo wálze Swiátłóć ogárnie *KlonKr* B4v.

odpowiedź czyja [w tym: G sb (3), ai poss (3), pron poss (1)] (7): natychmiałt go wezwał Apollo Herkule Herkule/ Odpowiedział Alexander/ Czemus mię Herkulešem nazwał/ teraz zaprawdę baczę iż twoie odpowiedzi łá fałzywe. *HistAl* D2v. Cf *Wyrażenie*.

Zwroty: »da(wa)ć odpowiedź« [w tym: *komu (21), przez kogo (4), o kim, o czym (3), na co (2), z kogo (1), skąd 'będąc gdzie' (1), ze zdaniem dopełnieniowym (3), z przytoczeniem (1)*] = *responsum dare HistAl; annuntiare, respondere (verbum) PolAnt [szyk zmienny] (25)*: *HistAl* A2; Lud moy rády łzuka v drewná łwego/ á iego kiy dawa odpowiedz iemu *BibRadz* Os 4/13, 1.*Mach* 4/46; vciekł łie do łwoich bogow áby mu obiáwili ktoregoby z nich wybrác godnieyłzszego ná Cefárłtwo. Dáli odpowiedź/ ktory napirwey przydzye do ciebie drugiego dnia. *BielKron* 141, 9, 20v, 25, 54v, 56v (18); *RejAp* 166; w ktorým [kościel Apollina] potým czárći mowili/ y ludziom odpowiedzi dawali. *RejZwierc* 168v; *BudBib* Num 22/8; Támże y piekło będzie/ y ogromna łkálá/ Z którój wiełcza Sibyllá odpowiedź dawálá. *KochFr* 52.

»mie(wa)ć odpowiedź« [w tym: *od kogo (5) – od boga, Pana (4) –, około czego (1), u kogo (1), przez kogo (1), o kim (1), ze zdaniem dopełnieniowym (3), z połączeniem przytoczenia ze zdaniem dopełnieniowym (1)*] = *responsum habere HistAl [szyk zmienny] (7)*: onych dni miał odpowiedz krol Filip od bogá łwego przez łen/ iżeby ten po łmierći iego krolowác miał/ kthoby ná tym okrutnym koniu iezdził. *HistAl* A8v; iż od Apoliná o nim [*Achillesie*] odpowiedź miałá łkoro łie vrodził/ iż miał być o żeńłką płęc zábit v Troiey *BielKron* 56, 56, 72, 75, 103; támże [w *świętyni Salomona*] miewáli y odpowiedzi od Páná przez Anyoły około prośb álbo około inych łpraw łwoich. *RejAp* 176.

»prosić, żądać odpowiedzi od boga (bogów)« (1:1): Thebei ktorzy zořtali po pogorzeniu mieyskim/ profiři odpowiedzi [petierunt responsum] od boga Apollina *HistAl* D3v; *BielKron* 60.

»wziąć, brać odpowiedź« [w tym: od kogo (11) – od Boga (bogów) (6), od Pana (1), od Ducha Św. (1), od szatana (1) –, przeciw komu (1), na co (1), o co (1), ze zdaniem dopełnieniowym (12), z połączeniem przytoczenia ze zdaniem dopełnieniowym (3)] = responsum accipere a. habere a. percipere a. recipere *HistAl* [szyk zmienny] (19:3): bo ten [Symeon] był wziął odpowiedz od boga na řwych modlitwach/ i jż nie miał vmrzetz aliżby řwyma oczyma oglądął zbawiciela *OpecŻyw* 25v; *PatKaz I* 12v; *BielŻyw* 162; *HistAl* A2, A3, D2v, D4v; ták iż nic [Rzymianie i Grekowie] nie poczynáli/ áż pirwey odpowiedzi bráli. *BielKron* 25; Vcyekli fie Rzymiánie do řwych bogow z ofiárami/ áby im then gniew y plagę odpuřćili. Odpowiedź wzyęři/ iż poki tám nie ofiáruiecie zacnieyřzego mężá nád ine/ poty nie przeřtánie. *BielKron* 120, 26v, 49, 56v [3 r.], 59, 122v, 125; *RejAp* 131 [2 r.]; *WierKróc* A2v; *PaprPan* Hhv; *LatHar* 403.

Wyrażenie: »odpowiedź boska, bogów« = responsum dei, divinum responsum *HistAl*; oraculum *Vulg* [szyk 5:1] (3:3): řynu Alexandrze/ wizytki odpowiedzi boskie wypełniony řą w thobie *HistAl* B, A3, D2v [2 r.]; *Leop Ez* 21/23; *Oczko* 11v.

Szeregi: «objawienie i odpowiedź» (1): Oraculum – Boskie objawienie y odprowiedz [!]. *Calep* [736]a.

»praktyka [= wróżba] albo odpowiedź« (1): iż mądry á opatrny gořpodarz gdy pořtrách iáki będzie řlychác o iákim ogniu/ álbo s práktik álbo też z odpowiedzi iákiey/ o wnet wodi ná dom nánoři. *RejZwierc* 134.

»odpowiedź i prorocत्व« (1): támże [w kořciele Salomonowym] widáli Anyoły y bráli prawdziwe odpowiedzi y prorocत्वá od Páná řwego. *RejAp* 131.

f. Spór, sprzeciw; altricatio *HistAl* (5) :

odpowiedz czyja (1): Bo wřdy roznica jaka urosła miedzy nami z roznego rozumienia a wykłádania Pisma za jaką odpowiedzią *IchM DiarDop* 104.

Zwrot: »w odpowiedzi się wdawać« (2); *DiarDop* 102 cf »ani odpowiedzi ani dysputacje«; *DiarDop* 104 cf »ani tadinki ani odpowiedzi«.

Szeregi: »ani odpowiedzi ani dysputacje« (1): żeby dla tego *IchM* nie chcieli się ani w żadne odpowiedzi, ani w żadne dysputacje wdawać *DiarDop* 102.

»ani tadinki ani odpowiedzi« (1): żeby widząc *IchM* naszą obstinację nie chcieli się potem z nami ani w tadinki ani w odpowiedzi wdawać *DiarDop* 104.

Wyrażenie przyimkowe: »krom odpowiedzi« = bez sprzeciwu (1): A theraz krom porařzki řudu y krom odpowiedzi [absque altricatione] wpadařz w ręce krolowej Candácis. *HistAl* L7v.

Przen (1) :

Zwrot: »chodźć w odpowiedzi (A pl)« (1): Ale wtorego rżędu řudzie řię iey [prawdy] boię. A z nią też (o řzaleńřtwo) chodzą w odpowiedzi *Prot* D4v.

2. praw. Zeznanie, wyjařnienie w sądzie strony pozwanej; responsio *Mącz*, *JanStat*; apologia, excusatio *Mącz* (67) : nie ledá rzecz řtrony odporney zá odpowiedz ma być poczytaná/ ále tá tylko/ ktora iefť práwie ná żářobę vczynioná. *GroicPorz* t3; Abowiem řądownie żaden niema być przymuřzon

ku odpowiedzi/ aż by dobrze wyrozumiał co mu ządaią *GroicPorz* v4, Cv, e, p4v, f2v [3 r.], f3v (19); *UstPraw* Dv; *Mącz* 12c; gdy przysiągł/ kazano mu odpowiedąc. Odpowiedź zaś taká bylá/ zem ia práwi iáko żyw w lešie twym nie rąbał. *GórnRozm* H; Połtępek práwny iáki ma bydz záchowań przy odpowiedzi *SarnStat* 624, 624, 625, 1163.

odpowiedź na co (12): Causae dictio, Odpowiedź ná którą rzecz *Mącz* 42c; ázby pierwey ten ná ktorego winę kładá/ miał [...] mieyfce ku odpowiedzi ná to o co go winuią [*locum defendendi accipiat ad abluenda crimina*]. *WujNT Act* 25/16. Cf »odpowiedź dawać«, »odpowiedź na żałobę«.

odpowiedź czyja [w tym: *G sb i pron* (5), *pron poss* (5)] (10): Obwiniony [...] odpowiedzi fwey rozmáitymi dowody podpira *GroicPorz* Cv, t3v, v3v [2 r.], z3, aa, aa3 [2 r.]. Cf »odpowiedź na żałobę«.

Zwroty: »[na co] odpowiedź dawać« [w tym: ze zdaniem dopełnieniowym (1)] (2): Na tho gdzie powyada yfch wkamyeynczu, wpínsku y wginnich myefzcziech nycz nyeprzedawali tha odpowyedz dawa ze nye do tich myařth Alye do Lyublina na yarmark yachali. *LibMal* 1548/144v; *Mącz* 452c.

»uczynić odpowiedź; uczynienie odpowiedzi; odpowiedź uczyniona« [w tym: przeciw czemu (1)] = *responsionem facere JanStat* [szyk zmienny] (6;2;1): GDy ktho wyfłyzawfzy żałobę/ przeciw niey vczyni odpowiedź/ iuż fye wdawa w Práwo *GroicPorz* t3, f4v, aa4 [2 r.]; *SarnStat* 159, 546, 567, 827, 828.

»wziąć, brać na odpowiedź« (1:1): którą [żałobę] pozwány wyfłyzawfzy/ może iefzcze chceli łobie wziąć do dwu Niedźiel ná odpowiedź. *GroicPorz* f2v, t.

Wyrażenia: »gruntowna odpowiedź« (1): ma pilno báczyć/ co ma mowić/ áby mowá iego nie bylá poczytaná zá gruntowną odpowiedź ná żałobę. *GroicPorz* t3.

»odpowiedź na żałobę, po żalobie« [w tym: czyja komu (2)] = *recriminatio Mącz; responsio super propositionem actoris JanStat* (8:1): ODpowiedź po żalobie ieft dwoiáka. *GroicPorz* v4, Cv, f4v, t3 [2 r.], yv; Anticategoria, Latine, Recriminatio, Odmowá/ álbo/ Odpowiedź ná żałobę gdy kto kogo zaś obżałowawa *Mącz* 11b; *SarnStat* 45 [*idem*] 912.

Zestawienie: »główna odpowiedź« (2): OPráwy zowá przeřtrzeżenie w práwie obudwu řtron [...]. Powodney przed główną żałobą/ Odporney przed główną odpowiedzią. *GroicPorz* t4v, Cv.

Szeregi: »skarga i odpowiedź« (2): o któręy rzeczy wyfłyzawfzy řkárę y odpowiedzi [*audita propositione et responsione JanStat* 504] będzie w řadźie řkazano *SarnStat* 748 [*idem*] 790.

»żałoba, (i, a) odpowiedź« = *propositio et responsio JanStat* (8): kázali řie ijm rozeydź/ zapifáwfzy z obuřtron żaloby ij odpowiedzi. *ForCnR* Ev; *GroicPorz* e, f3v, t2v, aa3 [2 r.], aa4v; *SarnStat* 911.

Przen (1) : O řrogifz to głos moy miły Pánie/ kogo tak záltániefz w tym márnym řzáfářftwie iego/ [...] á on nie ma řadney řprawy w reyeřtrzech řwoich/ áni řadney řłufzney wymowki/ áni odpowiedzi w onych obędliwofciách řwoich/ á ty mu iuż pořleřz čás iego *RejPos* 192v.

3. *Pogróżka, zapowiedź zemsty; denuntiatio Mącz, Modrz, Cn; inimicitiae indictae, perduellio Cn* (16) : *LibMal* 1553/176v, 177; *Perduellionis reus*. Który yeřt oskárzón á któremu dano winę w takowym vczinku. To yeřt/ Odpowiedzi y przifiężeniu. *Mącz* 97b, 254b; *ModrzBaz* 81; A iefliby chciał Krol przeciw iemu woynę niewinnie podnieřć/ tedy řię chce o to řtárác/ iż będzie Krol żałowáł że kiedy ná Stephaná mieczá dobywał, (*marg*) Ořtrożnořć/ y řczerořć Stefanowá/ y

zarázem odpowiedz. (-) *StrykKron* 672; A gdyby kto będąc pozwany *criminaliter*, brócić fie chciał odpowiedzią/ którąby *antecrimen*, miał polłać: tedy fie inákłzą brócić niemoże/ ieno taką/ którąby przez Woźnégo y dwu łzláchćiców vczynił *SarnStat* 624, 624 [3 r.], 625, 1310.

W połączeniu szeregowym (1): y żadnému zwad/ woien/ odpowiedzi przez wiadomości [...] rady ich/ y potomków ich nie zádawác *SarnStat* 999.

Wyrażenia: »jawna odpowiedź« (1): Tacitae magis et occultae inimicitiae timendae sunt, quam indictae et apertae. Dáleko fie ciężey máyą być báne táyemne nieprzyjáźni niżli yáwne odpowiedzi. *Mącz* 438b.

»odpowiedź na zdrowie« (1): któzbykolwiek iáwnie/ álbo téz táiemnie odpowiedzi ná zdrowie [...] którégózkolwiek łtanu/ czynił *SarnStat* 587.

Szereg: »odpowiedź albo strach« (1): iż nie máłz takich odpowiedzi wielkich álbo łtráchow v Grekow/ ktoreby mię od Paryłá odłtráfzyły. *BielKron* 57.

4. Wypowiedź, *jakiegokolwiek słowa* (2) : Apophthegma – Odpowiedz, mądrą á krotką. *Calep* 82a.

Zwrot: »odpowiedzi dawać« = mówić (1): *Leop Ex* 25/22 cf *Szereg*.

Szereg: »odpowiedzi dawać i mówić« (1): Stámład (to ielt) z oney Vbłágálnie [...] będąc odpowiedzi dawał/ y mowił do ćiebie [*praecipiam et loquar ad te*] *Leop Ex* 25/22.

5. Wypowiedzenie posłuszeństwa [w tym czyja (5): *G sb* (3), *ai poss* (2)] (6) : Otpowyedz Dworzanska *MetrKor* 34/288; Nathenze spozob odpowyedz Rothmyłtrzew yeznych *MetrKor* 37/1v, 34/287v, 288, 37/1v; *LibMal* 1547/134.

6. Wypowiedzenie wojny; *clarigatio Mącz, Calep; belli denuntiatio Mącz* (6) : Auxilium a populo Rom. imploraturos si bello persequentur scio. Wiem że będą pomocy żędác v Rzymiánów yelli ym odpowiedź prziniołá *Mącz* 306b, 55d, 283c; A ći łą vłtáwicźni náłzi nieprzyjáćiele/ ktorzi áni łwego łię vpomniáwłzy/ áni posłá z odpowiedzią posłáwłzy [*nec foecialibus missis*]/ woynę włzczynáią *ModrzBaz* 119v.

Wyrażenie: »jawna odpowiedź« (1): Clarigatio – Iawne ołzwiaczenie, iáwną odpowiedz. *Calep* 204a.

Przen (1) :

Wyrażenie: »jawna odpowiedź« (1): Iż tedy tá łektá/ iáwną odpowiedzią Maiełtat Bołki Troyce ś. z Luciperem woiiue *PowodPr* 36.

7. Rewanż, zemsta (2) :

Zwrot: »naleźć odpowiedź« (1): Chóći fie zdam nie wielki/ przedłię w nos nie dmuchay [...]. Bo wnet naydzyelz odpowiedz/ by od nawięłżzego *RejZwierz* 76v.

Szereg: »pomsta, odpowiedź« (1): iż kiedyby im kordy ábo pomłtá z obroną pozwoloná byłá od Páná/ nigdyby fie z vbićia nie wefelili. ále rádłzey o pomłćie/ odpowiedzi/ ábo ácz nic o obronie myłlili *CzechRozm* 236.

Synonimy: 1. odkaz, odmowienie, odmowka, odprawa; c. odpisanie, odpisowanie; 2. odmowa; 3. groza, groźba, groźenie.

Cf **ODPOWIEDANIE, ODPOWIEDZENIE, [ODPOWIEŚĆ]**